

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. V. An delectatio morosa conjugatis extra copulam in præsentia, aut absentia conjugis sit licita? ubi plura moventur, ac dissolvuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. V.

An delectatio morosa conjugatis extra copulam in praesentia, aut absentia conjugis sit licita, ubi plura morventur, ac dissolvuntur.

812. **Q**uaeres primo, an conjuges extra coitum praesente, aut absente conjugate licite se possint oblectare, ac si in ipso coitu essent, proinde non solum delectatione voluntatis, sed etiam appetitus sensitivi, & quidem etsi haec contingat cum aliqua alteratione, ac commotione pudendorum. Navar. *Summa cap. 16. num. 10.* damnat mortalis aequae, an in viduis, Respondeo probabiliter eos liberari à culpa mortali, quia ob matrimonium illis licet copula, ergo delectatio morosa etiam sensitiva nequit esse in illis mortalis, dum se oblectant, sive alter sit praesens, sive absens, utrobique enim manent conjuges; vidua autem non est conjux, idcirco ab hac non est argumentum ad conjuges.

Uterius admitto non peccare mortaliter, si ex mutuis tactibus excitant delectationem, dummodo non sit vehemens commotio, & connexa cum pollutione per copulam inevitabili, ita Vasq. *1. 2. D. 13. cap. 2. in fin.* non excusans à mortali conjugem se ipsum provocantem ad venerem, non enim est actus conjugalis utpote non exercitus cum conjugate, nec ortum habet ex conjugali actu adhuc cogitato. Nihilominus pollutio-

nis periculo secluso conjux se ipsum tangens libidinose in pudendis, etsi sequatur aliqualis commotio, liberatur à mortali per Sanch. *lib. 9. de Matr. D. 44. num. 16.* Perez *de Matr. D. 54. S. 2. num. 6.* Gobat *tract. 10. num. 658.* restringit cum Vasq. ad casum, quo sperat brevi conjugem adfuturam animo coeundi. Extra hanc occasionem Dicastill, *de Matr. D. 9. num. 189.* adharet Vasquez, quia actus libidinosus extra occasionem non est indifferens, sed per se ordinatus ad pollutionem quam opinionem secutus sum *in Tract. Canonist. num. 416.* opposita in praxi est periculosa, nisi obiter fiat.

813. Quares secundo, an conjuges voto castitatis ligati licite se venerè oblectent. Secundo, an licita sit venerè delectatio conjugati emittenti votum castitatis absque consensu alterius. Tertio, quid si in conjugibus sit copula illicita ob superveniens impedimentum extrinsecum, ut si ambo, aut alter affinitatem contraxerit, an iisdem etiam sit vetita carnalis delectatio.

Respondeo generaliter ad prima duo affirmative si votum non sit absolutum, sed restrictum ad actum externum
e. g.

e. g. non accedendi uxorem, quo casu delectatio morosa non est materia voti, Valq. *D. 112. num. 9. & 10.* Pal. *p. I. tract. 2. D. 2. p. 10. §. 2. num. 13.* si autem votum sit illimitatum.

Respondeo ad primum, illicitam esse illis delectationem de copula habita, aut habenda quia voto castitatis contrariatur omnis delectatio sensibilis venerea, ita Sanch. *lib. 9. de Matr. D. 44. n. 25.* Valq. *cit. num. 10.* Pal. *num. 12.* contra aliquos apud Sanch. *num. 20.*

Respondeo ad secundum etiam negative cum citatis contra aliquos, nam etsi tali non sit absolute vetita copula, cum teneatur reddere, vi tamen voti debet abstinere ab omni delectatione carnali, quantum est ex se, seu fieri potest citra injuriam alterius.

Respondeo ad tertium, negative cum Sanch. *n. 21.* Pal. *n. 13.* quia hoc impedimentum est extrinsecum arcens duntaxat à delicti petitione in poenam delicti, ergo non debet extendi ad delectationem. Idem dic si copula propter salutis, aut abortus periculum sit illicita.

814. Quæres tertio, cum conjugii dubio de valore matr. sit interdicta debiti petitio, an etiam inhibita sit delectatio sensitiva. Respondeo affirmative cum Sanch. *num. 24.* Pal. *num. 15.* quia dubius de valore matrimonij non habet jus ad ullas delectationes, nisi quantum est necessarium ad servandumius alterius conjugis, cui reddere debet, quo casu est illi licita, secus extra casum redditionis, unde tali non licet sensuivè delectari sub conditione, si alter petat: quia conditio non purificata, sicut facit copulam illicitam, ita etiam sensibilem delectatio-

nem. Secus delectationem voluntatis, aut gaudium, siquidem etiam solatis est licita spiritualis delectatio, aut gaudium de accessu ad feminam, si esset sua, cit. Sanch.

815. Quæres quarto, Estne lethalis culpa in conjugee, qui in actu conjugali aspicit, aut imaginatur sibi alterius personæ pulchræ feminæ, aut viri faciem. Respondet Sanch. *D. 17. nu. 6.* affirmative si aspectus, aut imaginatio sit personæ carnaliter dilectæ, id est, inquit, Sporer *tract. 1. Proximali cap. 6. num. 44.* efficaciter desiderantis eam hic, & nunc habere loco conjugis aut morose se oblectantis in imaginatione illius personæ quasi præsentis loco conjugis.

Ratio quia in primo, causa est adulterium propter efficaciam actus, in secundo vero est delectatio de objecto lethaliter malo, imò etiam hanc esse contra fidem matrimonij, proinde adulterium docet Valq. *D. 114. in fin.* addens tamen sibi hoc non esse certum, unde oppositum ut probabile defendit, Tamb. *per num. 506.* & tradit, Pal. *§. 4. num. 4.*

Si vero aspectus, ac imaginatio non versetur circa personam carnaliter dilectam, sed ut naturaliter delectantem ratione pulchritudinis, formæque amabilis, non agnoscat lethalem culpam, etsi id faciat ut sic excitetur ad copulam conjugalem, Sanchezium sequitur Sporer, mihi vero placet mens Gobat *tr. 10. num. 669.* simpliciter reprobantis ob apertum periculum carnalis dilectionis erga personam cogitatum, reprobat etiam Cardenas *Crisis D. 42. num. 44.* refutans assertum Sanchez non agnoscentis lethali-

lethale in conjugato, qui in sola pulchritudine feminae ita delectaretur, ac posset in cogitatione arboris pulchrae delectari ut, vel sic ad copulam conjugalem excitaretur.

Ratio est quod cogitatio pulchritudinis non excitet ad copulam conjugalem, nisi excitet Spiritus carnales, hos autem

eatenus commovet, quatenus cogitatur pulchritudo feminae, ut suae carni delectabiliter conveniens, ergo non delectatur in sola pulchritudine, sed etiam in delectabilitate objecti, è contra cogitatio arboris pulchrae non commovet

Spiritus, nec excitat ad copulam.

§. VI.

An delectationes venereae sint ejusdem speciei cum opere.

§ 16. Certum est affectus efficaces e. g. desideria efficacia induere eandem speciem, quam habet ipsum opus exterum, sic desiderans copulam cum soluta, conjugata: consanguinea persona DEO per votum castitatis dicata committit in affectu speciem fornicationis, adulterij, incestus, ac Sacrilegij. Difficultas igitur est, an mente versans unam ex his copulis, ac se morose delectans illarum aliquam e. g. copula cum conjugata malitiae contra castitatem, cui soli opponitur delectatio de copula cum soluta, addat in iustitiam adulterij, si cum consanguinea malitiam incestus contra virtutem pietatis, si cum Religiosa malitiam Sacrilegij contra Religionem. Ubi rursus conveniant omnes, quod si delectatio feratur in praefatas circumstantias speciem mutantis, evadat ejusdem speciei; cum opere, ut si quis habeat delectationem de copula habita, aut habenda cum conjugata ut

conjugata est, cum consanguinea ut consanguinea est &c. ita ut objectum movens non sit sola delectabilitas, sed etiam iniustitia &c.

Hoc autem nunquam contingere existimat Pal. p. 1. tract. 2. D. 2. p. 10. §. 4. num. 7. quia circumstantia conjugij, consanguinitatis &c. parum, aut nihil deservit delectationi, ergo circumstantia ejusmodi non movent ad delectationem, sed ab ijs intellectus praescindit, consequenter delectatio eas ut objectum non respicit, quod etiam faterur Sanch. lib. 1. Decal. cap. 2. num. 11. si delectatio non feratur in opus exterum secundum totam suam malitiam apprehensum, ut si apprehendat feminam ut non suam, non tamen ut nuptam, aut DEO Sacratam &c. Delectatio non habet totum operis malitiam, sed duntaxat apprehensam, nempe simplicis fornicationis. Ejusdem sententiae est Sporet n. 24.

R. P. Karch, Diff.

Gggg

Du-